

Manteling jaarverslag 2019

1. Inleiding en welkom

Een nieuwe locatie, nieuwe energie, nieuwe activiteiten

Vanuit een veranderde werkelijkheid in 2020 waarin mensen in afzondering van elkaar doorbrengen, kijken wij terug op het jaar 2019. Met dit digitale jaarverslag willen we u een beeld geven van de activiteiten van Manteling. Een deel van het jaar stond in het teken van de verhuizing. Het was een stap voorwaarts om naar de fijne, gezellige en gastvrije omgeving van de ZB te verhuizen met nieuwe samenwerkingspartners en nieuwe mogelijkheden. Anderzijds missen we de samenwerking met de partners van Porthos, Maatschappelijk Werk, Vluchtelingenwerk en de klantondersteuners van het WMO loket. Om de contacten warm te houden, moeten we nieuwe wegen bewandelen. Dat dat niet vanzelfsprekend is, is terug te zien in het lagere aantal hulpvragen dat wij kregen in de tweede helft van het jaar. We moeten elkaar weer leren vinden.

Dat het aantal hulpvragen lager uitviel, had ook te maken met de vervuiling die er door de jaren heen in onze registratie was geslopen. In 2019 hebben we hard gewerkt om de cijfers 'op te schonen'. Zowel die van de hulpvragers als van de bij ons bekende mantelzorgers.

Wat betreft het aantal mantelzorgers is er opnieuw sprake van een toename. Ruim 11% meer mantelzorgers wisten Manteling te vinden. Dit is vooral toe te schrijven aan de toename van het aantal mantelzorgwaarderingen dat is aangevraagd en een succesvolle actie op de dag van de mantelzorg.

Als team hebben we stappen gezet om bij alle activiteiten die wij uitvoeren uit te gaan van 'de bedoeling van Manteling'. Namelijk duurzame en hoogwaardige inzet van goed getrainde vrijwilligers bij kwetsbare burgers op Walcheren. Voor mantelzorgers is Manteling hét steunpunt op Walcheren waar zij hun ervaring kunnen delen, waar vragen worden beantwoord, oplossingen worden gezocht, men elkaar kan ontmoeten en waar trainingen en cursussen worden gegeven.

Met hernieuwde energie hebben wij in 2019 alles uit de kast gehaald om samen met onze samenwerkingspartners de mensen op Walcheren zo goed mogelijk te ondersteunen.

Mira Weber, directeur

Van het bestuur

Het jaar 2019 stond in het teken van de verhuizing. Manteling huist nu in de ZB, een locatie waar mensen niet alleen komen voor het lenen van boeken. Er valt veel meer te halen op deze locatie, zoals kennis, cultuur en ontmoetingen, een plek waar je terecht kunt met allerlei vragen en belangstellingen. Daarmee is de ZB een passende plek voor alle medewerkers, vrijwilligers, hulpvragers en mantelzorgers van Manteling! De locatie nodigt uit tot ontmoetingen, ontmoetingen die weer kunnen leiden tot samenwerking. Als bestuur hebben we al verschillende ontmoetingen mogen hebben in de ZB; met de coördinatoren, met de vrijwilligers en met elkaar. Samen maken we Manteling tot een succes en we hopen als bestuur hier een steentje aan te kunnen bijdragen. Ik denk hierbij aan het volgende citaat van Henry Ford

"Bij elkaar komen is een begin, bij elkaar blijven is vooruitgang, met elkaar samenwerken is succes."

Het jaar 2019 was weer een succesvol jaar, dankzij de ontmoetingen en de samenwerking!

Thea Terlouw, voorzitter bestuur

2. Inzet van vrijwilligers

Vrijwilligers vormen het hart van het werk van Manteling. Zij worden ingezet bij kwetsbare burgers. Zij gaan het contact aan en richten zich vooral op de positieve kwaliteiten van de hulpvrager. Dit betekenisvolle contact is waardevol zowel voor de hulpvrager als voor de vrijwilliger. Daarnaast betekent de inzet van de vrijwilliger in veel gevallen respijt voor mantelzorgers.

In 2019 is een toename van vrijwilligers bij Manteling te zien. 417 vrijwilligers bezochten meer dan 898 hulpvragers. Mede door de toename van het aantal vrijwilligers hoefden hulpvragers minder lang te wachten op een goede passende match.

Manteling biedt al haar vrijwilligers scholing, een goede begeleiding, een zorgvuldige match met een hulpvrager en vooral interessant en boeiend vrijwilligerswerk.

Studenten

Ieder jaar verheugen wij ons op de eerstejaars studenten van de HZ opleidingen Social Work, Pedagogiek en Verpleegkunde die een jaar vrijwilligerswerk doen voor Manteling. Tijdens intervisie bijeenkomsten horen we hun ervaringen en hoe waardevol ze dit jaar beoordelen. Dikwijls geeft het richting aan de rest van hun studie en hun loopbaan binnen zorg en welzijn.

Ook voor de hulpvragers is het vaak waardevol om een jonge vrijwilliger te ontmoeten. Zeker voor de jonge mantelzorgers die deelnemen aan Maatje voor Jou! is het fijn om samen met een jonge vrijwilliger wat te ondernemen.

Omdat in 2019 de vrijwilligersmarkt op een andere locatie dan in de HZ werd georganiseerd en deze daardoor minder door de studenten werd bezocht, meldden zich minder studenten aan als maatje bij Manteling dan in voorgaande jaren.

Uiteindelijk hebben zich 24 studenten gemeld, mede door een project van de HZ waarbij studenten verpleegkunde ingezet konden worden bij mensen met dementie.

3. Netwerkcoaching

Een sociaal netwerk is voor iedereen van belang. Het zorgt voor een zelfredzaam leven en maakt de wereld groter. Voor aanspraak, gezelligheid, ondersteuning of hulp zijn we aangewezen op andere mensen.

Het hebben van een netwerk waarop je terug kunt vallen, is niet vanzelfsprekend. Het ontbreken ervan kan leiden tot een sociaal isolement en/of eenzaamheid. Met de inzet van een vrijwillige netwerkcoach wordt iemand geholpen om de eigen contacten te versterken of uit te breiden.

Netwerkcoaches zijn vrijwilligers die speciaal zijn opgeleid om de hulpvrager te helpen het eigen netwerk te verstevigen of een nieuw netwerk op te bouwen. Dit doen zij door middel van begeleidingsgesprekken en de methodiek 'Natuurlijk een netwerkcoach'.

Het doorlopen van dit traject vergroot de kans op het ontmoeten van nieuwe mensen of het beter benutten van de huidige contacten. In 2019 werd 41 keer aan Manteling gevraagd om zo'n vrijwillige netwerkcoach in te zetten.

Ervaringen van deelnemers

'Door het netwerkcoachtraject is mijn leven in 1 jaar in positieve zin totaal veranderd, ik heb nu een eigen netwerk van verschillende mensen, ik voel me er bij horen en mijn zoon ziet mij weer lachen; 1 keer per week ga ik naar het taalcafé, ook het handwerken heb ik sinds mijn jonge jaren weer opgepakt en ontmoet ik hierdoor ook anderen in de Herberg, ik heb me aangesloten bij een leesgroep in de bibliotheek, daarnaast doe ik aan fitness waardoor ik weer beter kan lopen, ik durf nu met het openbaarvervoer en bezoek mijn zus in R'dam, ook heb ik een nieuwe vriendin ontmoet waar ik elke week mee afspreek voor een wandeling, we kletsen wat af'.

'De gesprekken met mijn netwerkcoach heeft mij zelfvertrouwen gegeven, ik voelde me begrepen en er werd echt naar mij geluisterd. Ik had dit nodig voor het durven aangaan van de dingen die ik nu doe'.

4. Vrijwillige Palliatieve Terminale Zorg thuis en in de hospices

Vrijwilligers VPTZ-thuis

Vanaf haar start in 1995 zet Manteling vrijwilligers in bij mensen thuis in de laatste levensfase, de VPTZ-thuis. In 2019 is het aantal aanvragen voor een vrijwilliger in de thuissituatie licht gestegen ten opzichte van 2018. Een trend die ingaat tegen de landelijke trend waar we juist een afname zien in het aantal aanvragen ten gunste van de opnames in de hospices. Zie voor een overzicht van de geholpen hulpvragers het hoofdstuk 'Manteling in cijfers'.

VPTZ vrijwilligers in de hospices

Al 17 jaar is er sprake van een vruchtbare samenwerking tussen (de vrijwilligers van) Manteling en het zorgteam van **het Sint Jans hospice de Casembroot** van Zorgstroom. Samen bieden ze, ieder vanuit de eigen deskundigheid, goede palliatieve zorg aan de bewoners. Naast de diverse bijeenkomsten en trainingen die Manteling jaarlijks organiseert, hebben in 2019 zorgvrijwilligers en professionals samen de training 'werken vanuit de bedoeling' gevolgd. Deze training, verzorgd door de landelijke organisatie VPTZ, bleek niet alleen inhoudelijk waardevol, maar kwam ook de samenwerking op de werkvloer ten goede.

Naast zorgvrijwilligers heeft Manteling sinds enkele jaren ook een actieve ploeg van kookvrijwilligers in het hospice, die inmiddels vier avonden per week voor de bewoners koken. Op wens en op maat van de bewoners. De samenwerking in en de werkwijze van het hospice hebben in 2019 gezorgd voor een verlenging van het PREZO keurmerk.

Sinds 2018 bestaat er ook een goede samenwerking tussen (de vrijwilligers van) Manteling en (het zorgteam van) WVO Zorg in hospice Ter Reede. In 2019 kwam het team van vrijwilligers op volle sterkte en konden er dagelijks twee diensten worden ingevuld met de inzet van vrijwilligers. Dit in goede afstemming en samenwerking met het team professionals. Tevens werden er gesprekken gestart om toe te kunnen werken naar een derde dienst voor vrijwilligers.

Het aantal verblijven nam in hospice Ter Reede af ten opzichte van de jaren daarvoor. De reden hiervan is dat bewoners langer dan gewoonlijk zorg ontvingen in het hospice.

Ook in 2019 was Manteling aangesloten bij de landelijke VPTZ organisatie, nam zij deel aan overleggen met het Netwerk Palliatieve Zorg en aan het Zeeuwsbreed Overleg met de andere VPTZ instellingen in Zeeland.

5. Groepsactiviteiten

Koffietijd

Koffietijd is een bescheiden groepsgerichte activiteit gericht op het samenbrengen van mensen voor een gezellig gesprek, een luisterend oor en betekenisvol contact met andere hulpvragers. Een clubje Koffietijd bestaat uit maximaal vier personen en wordt zorgvuldig met en aan elkaar gematcht. Ze komen één keer in de twee weken op een vast moment bij elkaar bij een vrijwilliger thuis, in huiselijke sfeer en onder het genot van een kop koffie. In 2019 konden vijf groepjes hulpvragers aanschuiven aan de koffietafel bij vrijwilligers Marijke, Geertje, Mattie, Tiny en Jeannette. In 2019 zijn er twee bijgekomen en is er één gestopt.

De ervaringen en reacties van alle deelnemers aan Koffietijd zijn positief: men ontleent plezier en steun, ervaart verbondenheid en zelfvertrouwen aan het contact wat helpt om nieuwe stappen te nemen in het aangaan van andere contacten en activiteiten. Koffietijd is onderdeel geworden van het sociale netwerk, de hulpvragers voelen zich gehoord en gezien en ervaren dat zij betekenisvol contact hebben met anderen.

Het klinkt zo eenvoudig, het organiseren van een groepje Koffietijd, maar we hebben ondervonden dat het zorgvuldig matchen van een groep veel tijd en aandacht vraagt. Voor de hulpvragers is het veelal een grote stap om voor de eerste keer deel te nemen aan Koffietijd. Contact met de coördinator en een eerste kennismaking met de koffietijd vrijwilliger bij de hulpvrager thuis is voor hen helpend om het aan te gaan.

Vriendenkring

In 2019 zijn we doorgedaan met het samenwerkingsproject 'Blijf in Balans', een valpreventie cursus in Middelburg voor mensen van 65 jaar en ouder. 'Blijf in Balans' heeft als doel om de valincidenten bij ouderen te verminderen en het sociale netwerk te vergroten. De cursus werd gegeven door een bevoegde fysiotherapeut van FysiCo Nadorst. De betrokkenheid van Manteling richtte zich op het sociale aspect: het leggen van onderlinge verbindingen en het aangaan van contacten om elkaar na de twaalf weken durende cursus te blijven ontmoeten in de vorm van een Vriendenkring.

Onder begeleiding van een coördinator van Manteling is deze groep uitgegroeid tot een bescheiden netwerkje van deelnemers die de ontmoetingen ervaren als afleiding en gezelschap en die steun aan elkaar hebben.

In 2019 is een tweede cursus in de wijk Nieuw Middelburg gestart met vijftien deelnemers. Aan de Vriendenkring die hieruit voortgekomen is, nemen acht mensen

deel. Daarmee is deze Vriendenkring een succesvolle voortzetting van de pilot van Manteling. Samen met FysiCo, Zorgstroom en Welzijn Middelburg zal in 2020 in de wijk Dauwendaele een nieuwe cursus 'Blijf in Balans' worden georganiseerd. Ook zal de cursus met andere samenwerkingspartners worden uitgebreid naar Vlissingen.

6. Mantelzorgondersteuning

In 2019 bood Manteling onder andere ondersteuning in de vorm van Belcontacten in Veere en Middelburg, Mantelzorgmakelaar trajecten en Netwerkberaden.

Belcontacten

Om de drempel om contact op te nemen met Manteling te verlagen, hebben we mantelzorgers in de gemeente Veere en Middelburg gebeld. Zij reageerden positief op het telefoontje en voelden zich door het gesprek gesteund. In veel gevallen kwamen er vervolggesprekken uit voort en meldden mensen zich aan voor een cursus of activiteit. De belcontacten bieden ons tevens de gelegenheid om het bestaande bestand up to date te houden. Het aantal geregistreerde mantelzorgers is in 2019 toegenomen.

'Het was fijn om met u te praten. Zet u me toch maar op de lijst van die cursus. Ik denk zeker dat ik daaraan wat heb in mijn situatie'.

Trajecten mantelzorgmakelaar

Voor ondersteuning en advies aan mantelzorgers heeft Manteling twee coördinatoren die zijn opgeleid tot mantelzorgmakelaar. Een derde coördinator is in 2019 opgeleid tot casemanager mantelzorg. Een casemanager mantelzorg wordt ingezet bij complexe mantelzorgsituaties, om de samenwerking tussen formele en informele hulp beter te laten verlopen. Daarmee heeft Manteling alle kennis in huis om mantelzorgers vakkundig te kunnen helpen. Met behulp van extra middelen die we in 2019 van de drie Walcherse gemeenten ontvingen, zijn er 33 trajecten door de mantelzorgmakelaars uitgevoerd; 14 in de gemeente Middelburg, 15 in de gemeente Vlissingen en 4 in de gemeente Veere.

het mantelzorgteam van Manteling

Netwerkberaden

Wanneer een mantelzorger dreigt overbelast te raken, kan Manteling een netwerkberaad voorstellen. Tijdens een netwerkberaad onder leiding van een gespreksleider van het voormalige Porthos, wordt gezocht naar oplossingen binnen het netwerk van de mantelzorger om deze te ontlasten. Door het netwerk van de mantelzorger samen te brengen en mee te laten denken, ontstaan creatieve ideeën om knelpunten op te lossen en ook meer verbondenheid binnen het netwerk. In 2019 werden in elke gemeente mantelzorgnetwerkberaden aangevraagd.

7. Dag van de mantelzorg 2019

Na het groot Film Event in CineCity in 2018 hebben we in 2019 mantelzorgers verblijd met een bloemenbon. Ze konden hiermee een bloemstuk ophalen bij een lokale bloemenwinkel. Zo probeert Manteling de mantelzorgers ieder jaar op een andere manier te verrassen. De bonnen werden voor 875 mantelzorgers aangevraagd en er zijn door 648 mantelzorgers bloemen opgehaald.

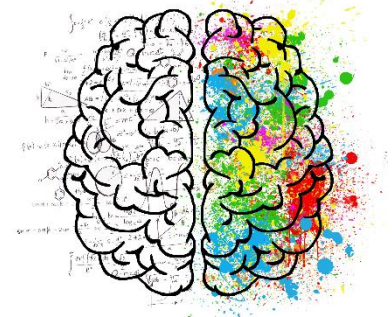
8. Mantelzorg informatief

Manteling biedt jaarlijks diverse trainingen, cursussen en bijeenkomsten voor mantelzorgers. Zo wordt in samenwerking met Zeeuwse Zorgschakels een aantal keer per jaar de cursus 'omgaan met mensen met dementie' georganiseerd. Ook praktische trainingen zoals 'ziekenverzorging aan het bed' en de 'tilvaardigheidstraining' in samenwerking met Zorgstroom komen twee maal per jaar terug.

In 2019 bleken de hiernavolgende extra activiteiten waardevol.

Cursus voor mantelzorgers van mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

Door de grote behoefte aan het delen van ervaringen van naasten van iemand met NAH heeft Manteling opnieuw een cursus georganiseerd. De cursus bestond uit 5 bijeenkomsten. Deelnemers kregen uitleg over NAH en inzicht over de invloed van NAH op het gedrag van hun naaste. Begrijpen waarom iemand doet zoals hij doet, is de start om te kunnen leven met iemand met een hersenbeschadiging. Uit de training bleek dat deelnemers het prettig en leerzaam vonden om te praten met en te leren van andere mantelzorgers die hetzelfde meemaken.

'Door de cursus denk ik nu goed na hoe ik iets vertel en dat helpt in onze communicatie'. 'Het was heel leerzaam en herkenbaar wat anderen vertelden'.

Koken met Zorg

Van Casemanagers Dementie van Zeeuws Zorgschakels hoorden we dat het voor mantelzorgers soms lastig is om het koken van de dementerende partner over te nemen. Ook van andere mantelzorgers kregen we die signalen. Daarom werd in samenwerking met Kookboerderij de Krommenhoeke in Biggekerke in 2019 een korte kookcursus voor mantelzorgers georganiseerd. Tien mantelzorgers, dames én heren, lazen recepten, roerden, sneden en hakten, kookten, stoofden en bakten dat het een lieve lust was. Kok Marieke leerde ze met veel enthousiasme gezonde gerechten te bereiden en foefjes om een simpel recept op een hoger niveau te tillen en mooi op te dienen. Al kokkend werden diverse onderwerpen besproken. Na afloop werden de gerechten samen opgegeten en werden kookervaringen gedeeld. Deze kookcursus was een groot succes en smaakte volgens de deelnemers naar meer!

'Door deze cursus heb ik meer vertrouwen in mijn eigen kookkunsten. En ik vind het nog leuk ook!'

'Ik zat er mee hoe ik mijn vrouw zo ver kon krijgen dat ze het koken aan mij overliet. Ik kreeg goede tips om dit op een respectvolle manier te doen'.

Lunch voor gemeente en mantelzorgers

Om het jaar organiseert Manteling per gemeente een lunch voor mantelzorgers, beleidsambtenaren en wethouder met als doel om met elkaar in gesprek te komen. Mantelzorgers worden uitgenodigd om te benoemen wat ze goed vinden gaan in de (mantel)zorg en wat verbeterd kan worden. In 2019 was de gemeente Vlissingen aan de beurt. Mantelzorgers vonden het fijn om hun ervaringen te delen. In het verslag dat aan alle deelnemers werd toegestuurd werden alle benoemde knelpunten en oplossingen nog eens op een rijtje gezet.

*'Uitstekend; weer veel wijzer geworden'.
'Leerzaam en gezellig en fijn om ervaringen te delen'.*

Mantelzorgers van buitenlandse afkomst

Met een sleutelpersoon vanuit de moskee is geprobeerd om huiskamerbijeenkomst voor mantelzorgers te organiseren. Daar bleek geen belangstelling voor te zijn. Wel heeft er een open en intensief gesprek plaatsgevonden met sleutelpersonen uit de Antilliaanse, Marokkaanse en Molukse gemeenschap om mantelzorg onder de aandacht te brengen.

In de toekomst willen we deze gesprekken uitbreiden om op die manier hun achterban beter te informeren over wat Manteling te bieden heeft.

9. Mantelzorg ontspanning en ontmoeting

In 2019 bood Manteling diverse ontspannende activiteiten aan mantelzorgers.

Nautische ontmoetingen

Vanwege het grote succes in 2018, werden er opnieuw twee nautische ontmoetingen ingepland. Er werden bezoeken gebracht aan het Schelde Museum in Vlissingen en de KNRM in Westkapelle. De bijeenkomsten werden druk bezocht. Mantelzorgers die voor het eerst aan een activiteit van Manteling meededen werden na afloop geïnformeerd over wat Manteling hun verder kan bieden.

‘Wat een leuke interessante middag’.
‘Even eruit en elkaar ontmoeten. Heerlijk! Het geeft me nieuwe energie en gesprekstof thuis’.

Mantelzorgcafés Vlissingen en Middelburg

In 2019 konden (werkende) mantelzorgers eens per maand terecht in het Mantelzorgcafé in Vlissingen. Hulp vragen en hulp accepteren, loslaten en communiceren met familie waren enkele onderwerpen die aan bod kwamen. Er is langzaam aan een hechte groep aan het ontstaan die naar de maandelijkse bijeenkomst uitkijken.

In Middelburg zijn mantelzorgers op de laatste donderdagmiddag van de maand welkom in ‘de Huyskamer’ van het stadsklooster Simpelhuys. Mantelzorgers kunnen vrij inlopen, ervaringen delen of aan de hand van een thema met elkaar in gesprek gaan. Bezoekers van de Huyskamer ervaren steun van elkaar. Ook na de bijeenkomst zoeken sommige mensen elkaar op of bellen elkaar. Nieuwe bezoekers ervaren het als een verademing dat ze hun verhaal kwijt kunnen en snel opgenomen worden door de andere aanwezigen. De mantelzorgers kunnen met vragen terecht bij de aanwezige coördinator en ook daar wordt goed gebruik van gemaakt. In 2019 varieerde het aantal bezoekers tussen de 10 en 18 mantelzorgers.

Zorgeloze Dagen

Mantelzorgers uit Walcheren waren ook dit jaar van harte welkom tijdens de ‘Zorgeloze Dagen’ in het Dominicanenklooster in Huissen. Deze dagen zijn bedoeld om de accu weer op te laden en daarna met hernieuwde energie en nieuwe inzichten de mantelzorgtaken weer op te kunnen pakken. Het programma bestond uit

ontspannende activiteiten en bezinningsmomenten over de mantelzorgsituatie. De Zorgeloze Dagen worden ieder jaar begeleid door Luuc Smit, docent van de HZ en twee coördinatoren van Manteling.

‘Heerlijk dat er eens voor mij gezorgd werd. Ik heb van alles genoten’.

Wandelen helpt!

In 2019 wandelden er wee wandelgroepen voor mantelzorgers door de Walcherse natuur. De middag-wandelgroep startte op wisselende plaatsen op Walcheren, de avond-wandelgroep wandelde in de zomermaanden in de gemeente Vlissingen. Het aantal deelnemers aan de groepen bleef constant en de contacten die tijdens het wandelen ontstonden, gingen ook buiten de wandelingen door. Het wandelseizoen werd afgesloten in Arnemuiden onder het genot van koffie met een Zeeuwse bolus en met een rondleiding bij de Oude Scheepswerf.

Met de wandelgroepen worden meerdere doelen bereikt; wandelen en conditie opbouwen, nieuwe contacten leggen, elkaar steunen en geregeld tijd voor jezelf nemen om op te laden. Naast een wandelcoach loopt regelmatig één van de coördinatoren van Manteling mee om te weten wat er leeft en deelnemers indien nodig van informatie te voorzien.

‘Het is een gezellige groep, waar altijd een luisterend oor is als je er even doorheen zit’. *‘Leuke wandelingen op soms verrassende plaatsen’.*

Fotoworkshop

In juli 2019 deden 14 mantelzorgers mee aan een fotoworkshop onder leiding van een professionele fotografe. De deelnemers leerden hoe ze met hun smartphone mooie foto’s konden maken. In de praktijk werd geoefend met de geleerde technieken op een drietal mooie plekjes in Middelburg. De deelnemers waren verrast van de resultaten en gingen met opgeladen en met nieuwe ideeën naar huis.

‘Mijn man kan moeizaam communiceren. Door de foto’s had ik weer eens een ander onderwerp om over te vertellen. Hij vond ze prachtig’.

‘Door de workshop ging ik Middelburg met heel andere ogen bekijken’.

10. Jonge mantelzorgers (JMZ’ers)

‘Bouw geen muur om je heen’

In 2019 is de campagne voor jonge mantelzorgers met als titel ‘Bouw geen muur om je heen’ op stoom gekomen. Met de campagne wil Manteling mensen bewust maken van de positie van kinderen en jongeren die opgroeien in een gezin waar een familielid langdurig ziek of beperkt is.

Kinderen en jongeren weten vaak niet goed bij wie ze terecht kunnen met hun verhaal of problemen. Zij maken zich zorgen over een gezinslid, ook als ze op school zijn, sporten of met hun vrienden optrekken. Soms hebben ze meer taken thuis dan leeftijdsgenoten. Zorgen voor een dierbare kan gevolgen hebben voor de eigen ontwikkeling. Er kunnen bijvoorbeeld stress- of vermoeidheidsklachten ontstaan. Als er binnen én buiten het gezin aandacht en begrip is voor hun zorgsituatie kan dit veel verschil maken voor de jonge mantelzorger.

Week van de Jonge Mantelzorger

Tijdens de week van de Jonge Mantelzorger organiseerde Manteling een ontspannende activiteit op het ZEP terrein in Middelburg die door 25 kinderen en jongeren is bezocht.

Ook werd in de ZB de campagnefilm 'Bouw geen muur om je heen' getoond. Om bewustwording te vergroten bij professionals werd tevens een presentatie gegeven aan de jeugdverpleegkundige en jeugdartsen van GGD Walcheren. Ook de gastlessen op de HZ, die door het jaar worden gegeven, vormen een belangrijk onderdeel in het vergroten van de bewustwording rond jonge mantelzorgers.

Verder organiseerde Manteling in 2019 voor jonge mantelzorgers een chocolade workshop (voor kinderen van 8 tot 12 jaar) en een pizza sessie (voor jongeren van 13 jaar en ouder). Beide events trokken ook jonge mantelzorgers die voorheen nog niet bekend waren bij Manteling.

Alice van Laarprijs

Al deze initiatieven resulteerde op 2 oktober 2019 in het winnen van de JMZ Pro Alice van Laarprijs voor de campagne 'Bouw geen muur om je heen' en voor het actief benutten van verschillende communicatiekanalen om jongeren actief te benaderen. Manteling heeft de prijs ook gewonnen omdat de campagne een inspirerend voorbeeld is voor andere regio's.

Overig

Naast bovengenoemde activiteiten heeft Manteling in 2019 opnieuw gemotiveerde HZ studenten in kunnen zetten als vrijwilliger bij jonge mantelzorgers in ons project Maatje voor Jou!.

Voorts participeert Manteling in het Europese ME-WE project waarin wordt onderzocht welke ondersteuningsbehoeften jonge mantelzorgers hebben. Hierin werken we samen met CSW Walcheren en Vilans.

Om alle activiteiten voor jonge mantelzorgers goed in beeld te brengen en hen beter te kunnen ondersteunen is er in 2019 een voor hen ingericht op de website van Manteling. In 2020 wordt deze verder uitgebouwd.

11. Mantelzorg waardering 2019

In 2019 hebben de Walcherse gemeenten opnieuw gekozen voor het waarderen van mantelzorgers met een geldbedrag. Mensen die mantelzorg ontvangen konden dit bedrag aanvragen (bij de gemeente Vlissingen 75 euro, bij de gemeenten Veere en Middelburg 100 euro) en dit verdelen onder de personen die aan hen mantelzorg verlenen. Voor de criteria voor het aanvragen van de waardering worden de landelijke criteria aangehouden die door MantelzorgNL bepaald worden: de hulpvrager moet minimaal acht uur mantelzorg ontvangen per week gedurende minimaal de laatste drie maanden voorafgaand aan de aanvraag. En de hulpvrager moet op Walcheren wonen. Manteling heeft de waardering in 2019 voor het vijfde jaar uitgevoerd.

Er zijn in totaal 1716 aanvragen gedaan en gehonoreerd. Dat is het hoogste aantal tot nu toe en in vergelijking met 2018 een toename van 122 aanvragen.

Per gemeente zijn de volgende aanvragen gehonoreerd:

- Middelburg 688
- Vlissingen 673
- Veere 355

Ten opzichte van 2018 is dat per gemeente een toename van:

- Middelburg 58
- Vlissingen 21
- Veere 43

De toename is te danken aan groeiende bekendheid van de mantelzorgwaardering en de veelvuldige aandacht die hier op verschillende manieren door Manteling aan is besteed in de media. Binnen vier weken na de aanvraag heeft iedereen een bevestigingsbrief of mail ontvangen met de toekenning. De uitbetaling heeft plaatsgevonden begin juni. De volledige evaluatie van de mantelzorgwaardering 2019 is op te vragen bij Manteling.

Met een derde van de aanvragers heeft een telefonisch gesprek plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze gesprekken hebben we mensen kunnen helpen met:

- Informatie over de inzet van zorgvrijwilligers en andere vormen van respijtzorg.
- Toezending van brochures en nieuwsbrieven.
- Informatie over cursussen en activiteiten.
- Telefonische mantelzorggesprekken, wat vier keer resulteerde in een gesprek met een mantelzorgmakelaar aan huis.
- Een aanmelding voor een netwerkberaad.
- We hebben jonge mantelzorgers kunnen attenderen op een activiteit in mei.

12. Samenwerking

Om het hoofd te kunnen bieden aan de vele ontwikkelingen in onze samenleving, is een goede samenwerking met andere organisaties van groot belang. Manteling is daarom steeds op zoek naar nieuwe samenwerkingsvormen en -projecten. In 2019 werd deelgenomen aan verschillende overlegvormen, werd samengewerkt, werd kennis gedeeld en ervaringen uitgewisseld met diverse samenwerkingspartners.

Platform Eenzaamheid Walcheren

Twee tot drie keer per jaar vinden op Walcheren bijeenkomsten plaats waar organisaties samenkomen die eenzaamheid proberen te bestrijden. Het doel van deze ontmoetingen is om uit te wisselen waar iedereen mee bezig is en om met elkaar af te stemmen welke activiteiten er georganiseerd worden. Samen met Kunsteducatie Walcheren en Emergis preventie vormt Manteling de kerngroep van deze bijeenkomsten.

Aan de bijeenkomsten nemen veel organisaties deel van wisselende samenstelling. Door de grootte en diversiteit van de deelnemende organisaties breidt het netwerk sterk uit waardoor nieuwe verbindingen ontstaan. Vooral de hoge betrokkenheid van

de deelnemende initiatieven valt op. De bijeenkomsten zijn energiek en door actieve werkvormen worden nieuwe samenwerkingen gestart.

Binnen het platform wordt er kennis gedeeld over onderzoeken die gaande zijn of nieuwe initiatieven die genomen worden. Het Platform heeft een nieuwsbrief waarin activiteiten onder de aandacht gebracht worden en waarvoor alle organisaties en betrokkenen die rondom bestrijding van eenzaamheid actief zijn zich kunnen inschrijven.

In 2019 is contact gezocht met de landelijke beweging 'Eén tegen eenzaamheid', geïnitieerd door het ministerie van VWS. De wethouders van de drie Walcherse gemeenten onderschrijven de doelstellingen van het landelijke programma. Hiermee wordt het pad gebaad voor een adviseur vanuit Eén tegen eenzaamheid die het platform kan gaan ondersteunen. Hier wordt in 2020 verder vorm aan gegeven.

Zeeuwse samenwerking

Vier keer per jaar komen de Zeeuwse organisaties die zorgvrijwilligers inzetten en de Zeeuwse mantelzorgsteunpunten bij elkaar om zaken af te stemmen rondom trainingen, gezamenlijke evenementen en over het geven van bekendheid aan de steunpunten.

Wijkteams

De Walcherse gemeenten, welzijnsorganisaties, zorgorganisaties, maatschappelijk werk en Manteling ontmoeten elkaar voor afstemming over het voorliggend veld. Hierin worden gezamenlijke doelen geformuleerd en wordt informatie gedeeld over de ontwikkelingen van de wijkteams.

Inmiddels zijn zowel in Middelburg als in Vlissingen verschillende wijkteams van start gegaan. Door aan te sluiten bij de netwerkbijeenkomsten in de verschillende wijken kan Manteling haar ondersteuningsmogelijkheden onder de aandacht brengen bij diverse nieuwe en oude samenwerkingspartners. Ook kunnen wij beter doorverwijzen op wijkniveau.

Welzijn Middelburg en welzijn Veere

Om de maand overleggen de directeurs van Welzijn Middelburg, Welzijn Veere en Manteling. Hier komen beleidsonderwerpen aan de orde waarbij kennis gedeeld wordt en zoveel mogelijk afstemming gezocht wordt over de onderwerpen waar de drie organisaties mee te maken hebben, zoals personeelszaken, lange termijn beleid, beleid rondom klachten en de inzet van een vertrouwenspersoon. Vooralsnog is dit overleg er niet met de Vlissingse welzijnsorganisatie, waarmee overigens op wijk-, en projectniveau goed wordt samengewerkt.

HZ University of Applied Sciences

Al jaren is er een goede samenwerking met de HZ. Jaarlijks zijn er rond de 25 eerstejaars studenten van de opleidingen Pedagogiek, Social Work en Verpleegkunde die in het eerste jaar van hun opleiding praktijkervaring opdoen door een maatjescontact aan te gaan via Manteling. Om de studenten hierover goed te informeren, verzorgen we jaarlijks gastlessen op de HZ. Tijdens deze gastlessen vestigen we ook aandacht op jonge mantelzorgers. In 2019 hebben we vier gastlessen gegeven op de HZ.

Daarnaast begeleidt Manteling ieder jaar een vierdejaars stagiair van de opleiding Social Work.

Jaarlijks gaat Manteling met een groep mantelzorgers en vrijwilligers naar het klooster in Huissen. We noemen dit de Zorgeloze Dagen c.q. de Kloosterdagen. Luuc Smit, docent aan de HZ, begeleidt samen met 2 coördinatoren van Manteling de deelnemers tijdens deze intensieve dagen.

13. Werk en Mantelzorg

Eén op de vijf werknemers is naast zijn werk ook mantelzorger. Om de combinatie mantelzorg en werk bespreekbaar te maken bij werkgevers en werkende mantelzorgers stopte 'op 19 juni in de gemeente Veere, Vlissingen en Middelburg. In de Buzz werden werkgevers en werkende mantelzorgers uitgenodigd om in gesprek

te gaan met elkaar. Vragen waren onder andere: Wat hebben werkende mantelzorgers nodig om de combinatie van werk en mantelzorg goed vol te houden? Wat levert het voor werkgevers op om een mantelzorgvriendelijke werkgever te zijn? Onder leiding van een gespreksleider van de landelijke Stichting Werk&Mantelzorg ontstonden boeiende gesprekken.

Dat sommige werkgevers geen idee hadden of er onder de werknemers ook mantelzorgers waren, bleek uit de reacties tijdens het voorafgaande belrondeje. Er valt op dit gebied voor zowel werkgevers als werknemers nog veel 'winst' te behalen.

'Nee, wij hebben in ons bedrijf geen mantelzorgers' (werkgever met 3500 werknemers)

'Mantelzorg? Daar hebben we het in ons bedrijf niet over. Dat is een privé zaak!'

Op aanvraag van WVO zorg en de Belastingdienst Middelburg gaf Manteling in company workshops over het thema 'Werk en Mantelzorg'. Uit de workshops volgden een aantal individuele gesprekken en een traject met een mantelzorgmakelaar.

Om het vuurtje brandende te houden verscheen in oktober de eerste uitgave van de nieuwsbrief Werk & Mantelzorg door Manteling. Deze nieuwsbrief wordt twee keer per jaar verspreid onder werkgevers en andere belangstellenden.

14. Noodfonds

Het mantelzorg Noodfonds is door de Walcherse gemeenten in het leven geroepen om bij dreigende overbelasting van mantelzorgers op eenmalige of kortdurende vragen en op maat te kunnen reageren.

In 2014 hebben de Walcherse gemeenten aan mantelzorgers gevraagd hoe zij ondersteund en gewaardeerd wilden worden. Zij gaven aan dat zij het liefst met een vrij besteedbaar geldbedrag gewaardeerd wilden worden. Dit heeft geresulteerd in de mantelzorgwaardering, een jaarlijks te besteden bedrag. Omdat mantelzorg vaak veel kosten met zich meebrengt, het soms amper lukt om de eindjes aan elkaar te knopen en er af en toe snel een oplossing gevonden moet worden om de zorg vol te kunnen houden, is daarnaast het Noodfonds voor mantelzorgers opgericht. Vanaf het begin van 2017 heeft Manteling het beheer over dit Noodfonds.

In 2018 heeft Manteling een evaluatie geschreven over de werking en het gebruik van het Noodfonds voor mantelzorgers. In 2019 waren er vijftien aanvragen voor het Noodfonds verdeeld over de drie gemeenten. Acht aanvragen hebben geresulteerd in een uitbetaling vanuit het Noodfonds. Voor de andere aanvragen is óf in samenwerking met de mantelzorgondersteuner een andere oplossing gevonden óf was de aanvraag niet meer nodig omdat de hulpvrager werd opgenomen in een verpleeghuis of kwam te overlijden.

15. Manteling in cijfers

In onderstaand overzicht staan de aantallen hulpvragers, vrijwilligers en mantelzorgers van Manteling van 2019 afgezet tegen de aantallen van voorgaande jaren.

Cijfers Manteling	2016	2017	2018	2019
Hulpvragen per doelgroep:				
Dementie	95	102	121	120
Vriendendienst	212	180	168	127
Chronisch zieken & handicap	164	137	143	118
Eenzaamheid	119	110	112	107
Boodschap & Begeleiding	156	200	230	185
Terminale zorg thuis	36	39	29	31
Hospice De Casembroot	68	68	68	70
Hospice Ter Reede			62	48
Netwerkcoach	33	58	56	41
Maatje voor jou!	8	18	12	23
Vriendenkring/Koffietijd		21	30	28
Hulpvragen totaal	891	933	1031	898
Vrijwilligers totaal	409	406	406	417
Mantelzorgers	3271	3866	3307	3687

Omdat Manteling zich heeft ingespannen om de vervuiling die door de jaren heen in het registratiesysteem is geslopen, op te ruimen, is het aantal hulpvragers in 2019 lager dan de voorgaande jaren. De vervuiling van het systeem is te verklaren door een overstap van een oud naar een nieuw registratiesysteem. Hierdoor waren sommige dossiers voor de medewerkers niet meer zichtbaar, maar telden ze wel (onterecht) mee in de cijfers.

Desondanks heeft Manteling de laatste jaren te maken gehad met een grotere toename van hulpvragen dan van vrijwilligers. Daardoor werd steeds meer van vrijwilligers gevraagd. Daarom hebben wij in 2019 vooral ingezet op het werven van meer vrijwilligers. Gelukkig heeft zich dat vertaald in een voorzichtige toename van het aantal vrijwilliges.

Het aantal mantelzorgers dat bij ons bekend is, is met 11% gegroeid. Ook dat heeft te maken met het goed registreren van mantelzorgers. Maar de groei is ook te verklaren door de toegenomen aanvragen voor de mantelzorgwaardering en door de succesvolle bloemenactie op de dag van de mantelzorg.

In 2019 waren 12 medewerkers in dienst bij Manteling met een gezamenlijk dienstverband van 8,6 fte. Daarnaast wilde een nieuwe collega haar re-integratie traject bij ons werken en is per september een vierdejaars stagiaire van de opleiding Social Work van de HZ gestart. Het ziekteverzuim in 2019 bedroeg 1,6%.

Alle onderdelen van dit jaarverslag zijn ook te vinden op <https://www.mantelingwalcheren.nl/jaarverslag-2019/>.